

Nd.

415. Breytingartillögur

við frumvarp til laga um lögráð (þingskj. 270).

Frá allsherjarnefnd.

1. Við fyrirsögn frv.:

Fyrir »lögráð« komi:
lögræði.

2. Við 1. gr. Greinin orðist svo:

Lögræði er tvenns konar: sjálfræði og fjárræði. Maður sjálfráður og fjárráður er fullráður.

Leyfisbrjef til lögræðis verða ekki veitt.

3. Við 2. gr. Greinin orðist svo:

Maður er sjálfráður 16 ára gamall, nema sviftur sje sjálfræði.

Sjálfráður maður ræður einn öðru en fje sínu, nema öðru visi sje sjerstaklega um mælt í lögum.

Ef sjálfráður maður rýfur lögmætar skuldbindingar sínar, bæti af fje sínu. Ráðstafanir ósjálfráðs manns eru ógildar.

4. Við 3. gr. Greinin orðist svo:

Foreldri ráða bæði saman ósjálfráðum skilgetnum börnum sínum. Nú er annað foreldra látið, og ræður þá hitt börnunum, nema kvænst eða gift hafi aftur. Þá ráða hjónin börnunum bæði saman. Nú eru bæði foreldri látin, en stjúforeldri á lífi, og ræður þá stjúforeldri börnunum, enda sjeu börnin á framfæri þess. Nú eru foreldri skilin að fullu eða að borði og sæng, og ræður þá hvort þeirra þeim börnum, sem hjá því eru.

Óskilgetnu barni ræður móðir.

Nú má hvorki foreldri nje stjúforeldri ráða barni, og kemur þá skipaður lögráðamaður í þeirra stað.

5. Við 4. gr. Greinin orðist svo:

Maður er fjárráður 21 árs gamall, nema sviftur sje fjárræði.

Ekkjur og konur, sem skilið hafa við bændur sína að fullu eða að borði og sæng, eru fjárráðar, þó að yngri sjeu en 21 árs.

Fjárráður maður ræður einn fje sínu, nema lög mæli sjerstaklega fyrir á annan veg.

Fjárráðstafanir ófjárráðs manns eru ógildar, nema þær varði sjálfsaflafje eða gjafafje, enda láti gefandi eigi öðru visi um mælt, eða lög kveði sjerstaklega öðru visi á.

6. Við 5. gr. Greinin orðist svo:

Nú er sjálfráður maður eða fjárráður ófær til að ráða sjer eða fje sínu sjálfur, vegna vanheilsu eða vanþroska eða af öðrum ástæðum, svo sem vegna eyðslusemi, og skal hann þá sviftur sjálfræði eða fjárræði eða hvorutveggja, og honum skipaður lögráðamaður.

7. Við 6. gr. Greinin orðist svo:

Hjeraðsdómari á úrskurðarvald um sviftingu lögræðis. Úrskurð um lögræðissviftingu skal kveða upp á varnarþingi þess, er svifta skal lögræði. Að öðru leyti fer um lögræðissviftingu eftir þeim reglum, sem fylgt hefir verið um sviftingu fjárræðis. Úrskurði má sá, er sviftur er lögræði, skjóta til landsysfirðóms til fullnaðarúrslita. Rjett er og að maki hans, foreldri eða börn, systkin eða jafnmægðir áfrýi slikum úrskurði, ef lögráðir eru.

Á sama hátt skal fara, ef fella skal niður lögræðissviftingu.

8. Við 7. gr. Greinin orðist svo:

Úrskurður um sviftingu lögræðis skal vera rökstuddur, enda skal skýrt ákveðið, hvort maður sje sviftur sjálfræði eða fjárræði eða hvorutveggja.

Stefnuvottar skulu birta úrskurð þeim sjálfum, sem sviftur er lögræði, eða næsta venlamanni, ef hinn er að læknisdómi vitskertur. Svo skal og birta úrskurðinn í lögbirtingablaði landsins, rita hann þegar í þinglýsingabók og

lýsa honum síðan á varnarþingi þess, er lögræði var sviftur. Ef sá, sem sviftur er lögræði, á fasteign eða hjer skrásett skip, eða hann rekur hjer atvinnu o. s. frv.

9. Við 8. gr. 1. og 2. málsg. orðist svo:

Nú hefir maður verið sviftur lögræði, og eru þá ógildar ráðstafanir, sem brjóta bág við lögræðissviftingu og hann gerir eftir innritun úrskurðar í þinglýsingabók, — enda hafi þinglýsing síðan farið fram áður lögmæltur tími sje liðinn, — eða athugasemd um hann er skráð í verslunarskrá. Gildar skulu metnar ráðstafanir hans, er áður eru gerðar, nema sannað sje, að sá, sem hagsvon átti af þeim, hafi vitað um úrskurðinn.

10. Við 9. gr.

a) Fyrir: »lögráðasviftingu« i 1. málsg. komi: lögræðissviftingu.

b) Fyrir: »ráðsviftings« i sömu málsg. komi: þess, er svifta skal lögræði.

c) Upphaf 2. málsg. orðist svo:

Nú úrskurðar yfirdómur rannsókn málavaxta i hjeræði, og skal hún fram fara o. s. frv.

d) Fyrir: »ráðsviftings« i sömu málsg. komi: þess, er svifta skal lögræði.

e) 3. málsg. orðist svo:

Nú er úrskurður um lögræðissviftingu fenginn fyrir visvitandi rangar skýrslur, og á þá að undangenginni löglegri málssókn að dæma þann eða þá, sem um það reynast sekir, til þess að greiða að skaðlausu allan þann kostnað, sem lögræðissvifting hefir haft i för með sjer.

11. Við 10. gr. Upphaf 2. setn. orðist svo:

Nú ónýtir yfirdómur úrskurð hjeræðsdómara, og ber þá þegar að draga yfir hann i embættisbókum og aflýsa honum, ef þinglýstur var, hvorttveggja endurgjaldslaust.

12. Við 11. gr.:

a) 1. setn. 1. málsg. orðist svo:

Nú er maður ólögráður, og skal þá sýslumaður hans eða bæjarfógeti skipa honum lögráðamann, ósjálfráðum manni fyrir æsku sakir þó því að eins, að lögborinn ráðamaður sje eigi til.

b) 2. setn. 4. málsg. orðist svo:

Þó má skipa föður, ef móðir er eigi til, enda hafi hann þinglýst barninu, ættleitt það eða arfleitt.

13. Við 12. gr. Greinin orðist svo:

Lögmæt ráðstöfun lögráðamanns bindur ósjálfráðan man sjo sem sjálfráður hefði hann gert, nema lög skilji sjerstaklega öðru vísi.

14. Við 13. gr. Greinin orðist svo:

Lögmæt ráðstöfun lögráðamanns bindur ófjárráðan man, svo sem fjárráður hefði hann gert, enda mæli lög eigi sjerstaklega um á annan veg.

15. Við 14. gr. Greinin orðist svo:

Um stöðu lögráðamanns gagnvart ófjárráðum manni og yfirfjárráðanda skal fara samkvæmt ákvæðum laga.

16. Við 16. gr.:

Á eftir orðunum: »eru úr lögum numin« og á undan orðunum: »a- og b-liðir 1. gr. I. kap.« komi:

D. L. 1–23–12 og N. L. 1–21–9.